

DR. HAKAN GÜRSU

“TASARIM, BİRÇOK BİLİNMEYENLE UĞRAŞTIĞINIZ BİR ÇÖZÜM SÜRECİ”

Hakan Gürsu sadece Türkiye’de değil, küresel ölçekte tasarım dünyasının yakından tanıdığı bir isim. Yenilikçi ve çevreci tasarımları, uluslararası yarışmalardan ödüllerle dönüyor. ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü’nde öğretim üyeliği de yapan Hakan Gürsu’yla Türkiye’deki tasarım anlayışından yeni kitabına kadar uzanan bir söyleşi yaptık...

Hakan Gürsu, tekneden oyuncaya, ulaşım araçlarından mobilyaya çeşitli alanlarda ürün tasarımları ve mekân düzenlemeleri bulunan ödüllü bir tasarımcı. Kurucusu olduğu Designnobis Tasarım/İnovasyon ofisiyle beş yıl içerisinde “Türkiye’nin 40 Öncü Girişimci Şirketi” arasında yer alırken, 100’ün üzerinde uluslararası ödülle tasarım alanında küresel platformlarda Türkiye’yi temsil ediyor. Çevreci ve vizyoner projeleri Wired, Popular Science, Business-Week gibi saygın yayınlarda yer alan Gürsu, aynı zamanda ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü’nde öğretim üyesi olarak tasarım öğrencileri yetiştirmeyi sürdürüyor.

Tasarımcı kimliğiniz ne zaman ve nasıl oluşmaya başladı?

Çocukluğum Kalamış’ta, suyun içinde geçti, oldukça da yaramaz bir çocuktum diyebilirim. İlk finansörüm ise babaannemdi, beni hep desteklemiştir. Bahçemizdeki meyve ağaçlarını mahalle çocuklarından korumak için geliştirdiğim projemi sayesinde gerçekleştirmiştim; bahçe hortumuyla hazırladığım tesisatla ağaçları ve çocukları ıslatınca babaannemin şeftalilerini de kurtarmıştık... Şaka bir yana, çocukluktan bu yana her zaman bir yapma dürtüsü oldu içimde, ahşap meyve kasaları, margarin tenekeleri, atık parçalar, kısacası çevremdeki her şey, oyuncak yaparken kullanabileceğim malzemeler olarak çok değerliydi. İmkânsızlık her zaman sizi daha yaratıcı olmaya zorluyor sonuçta.

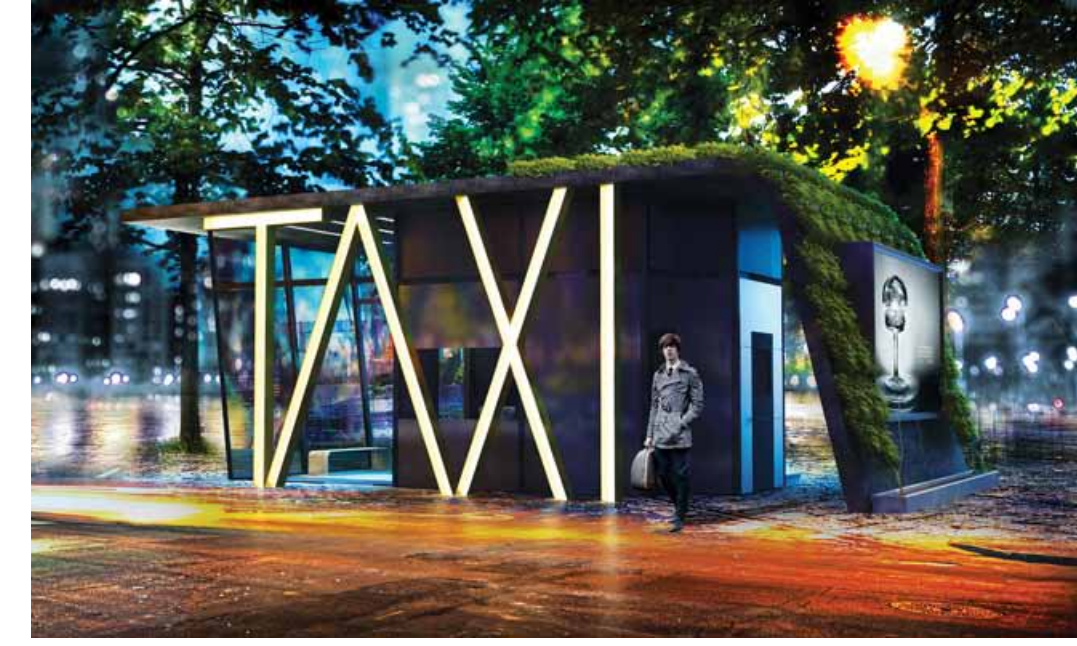
Çok değerli tasarımlarınız bulunuyor ancak bunlardan -Volitan gibi- bazıları toplum tarafından daha çok biliniyor... Böyle bir eserin yaratım sürecinde neler yaşıyorsunuz?

Tasarım birden çok bilinmeyenle aynı anda uğraştığınız bir çözüm süreci... Pek çok şeyden besleniyorsunuz, yaşadığınız toplumun kültürü ve sosyolojisi de oldukça belirleyici oluyor. İnsan odaklı, hayat kalitesini yükseltmeyi, iyileştirmeyi amaçlayan projeler yapıyoruz. Her proje ise öncelikle bir soruyla başlıyor, bu küresel sorunlara bir çözüm önerisi olabileceği gibi, gündelik hayatta karşılaştığımız basit bir problem de olabiliyor. Örneğin, bizim evde bir senede dört çaydanlık yanınca, ister istemez ‘Ocakta unutulduğunda yanmayan bir su ısıtıcısı yapabilir miyiz?’ diye düşünmeye başladım. Sonucunda Twist ismini verdiğimiz kettle tasarımı şekillendi, enerji tasarrufu dahil çeşitli ödüller aldı.

Dünyada kendi kulvarınızdaki çeşitli yarışmalarından ödüllerle dönüyorsunuz... Bu ödüllerin tasarım dünyasındaki yerini ve sizin için ne ifade ettiğini öğrenebilir miyiz?

Sürekli ve düzenli olarak yaptığımız işler ödüllendirildiğinde, bu bir istikrar göstergesi olarak saygı ve itibar getiriyor, özellikle Batı sizin kim olduğunuzla değil, sürdürülebilir bir çizgide belli bir kalite sergilemenizle ilgileniyor. Tabii yarışmacı olarak tehlikeli bulup jüri üyeliği teklif edenler de oluyor.) Belli bir doygunluğa ulaştıktan sonra, artık ürünlerin ne şekilde karşılık bulacağını, hangilerinin ödüle koştuğunu da az çok kestirebilir hale geldiğimizi de söyleyebilirim...

Türkiye’deki tasarım anlayışını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye’de tasarımın sanayinin önüne geçtiğini söyleyebiliriz, tasarımcılar çalışmalarını uluslararası alanda boy gösteriyor. Ancak devlet veya üretici için aynı şeyi söyleyemiyoruz. Devlet bu konuda yeni yeni teşvik ve destek politikaları geliştirmekte. Sanayide ise, birkaç büyük firma dışında çoğu marka

ürünleri yabancı muadillerine çok benzer çizgide yapmaktan yana, biraz tutucular yanı. Küresel şirketlerimizde ise hâlâ yabancı tasarımcı hayranlığı var maalesef. Halbuki şu an Avrupa’da A’ Design Award tarafından düzenlenen sıralamaya bakarsanız ilk 10’da Türkiye’den üç şirketin bulunduğunu görebilirsiniz, ilk sırada kim var dersiniz...)

Yeni kitabınız birkaç ay önce piyasaya çıktı... Bu kitapta neleri anlattınız?

“Sahi, İnovasyon Neden Bize Bu Kadar Uzak?” inovasyon üzerine eleştirel bir yaklaşımla yazılmış bir kitap. Ülkemizin, ekonomik politikalarımızın, kültürümüzün, eğitim sistemimizin özeleştirisini yapıyor. Bu kitap, inovasyonun önündeki engelleri biraz alaycı, eğlenceli bir dille anlatırken, inovasyonun alt bileşenleri olan tasarım, Ar-Ge, girişimcilik gibi konulara eğilerek, inovasyonla nasıl ekonomik katma değer yaratarak rekabet gücü sağlanabileceğini ele alıyor. Designnobis serüveni üzerinden de bizzat yaşadığımız tecrübe ve başarı öyküleri üzerinden, aslında yenilikleri hayata geçirmenin mümkün olduğuna dair cesaret vermeyi hedefliyor.